

Hvidovre Rådhus

Lars Ellgaard · Tuesday, January 13th, 2015

Sognerådets møder - i privaten

I start 1900-tallet var Hvidovre en lille sognekommune med 559 indbyggere og 83 huse og gårde. Byens børn gik i skole på Rytterskolen ved kirken, og fattighuset i Hvidovregade tog sig af de fattige og hjemløse. De kommunale opgaver var få, og der var ikke brug for et egentligt rådhus med ansat personale. I stedet blev sognerådets møder afholdt i medlemmernes egne hjem, på skolen, Damhuskroen eller Flaskekroen. De enkelte medlemmer havde særlige opgaver som fattigforstander, fører af kørselsprotokol mm. Skatterne blev opkrævet af et medlem, der også var vejforstander. Der var desuden en sekretær, som et par timer om ugen tog sig af regnskabet og fik sager med hjem til ekspedition.

Kommunekontoret - i en toværelses

I 1909 blev det nødvendigt at få et kontor til sognerådet. Man lejede derfor to små værelser i ejendommen Lykkens Minde på Hvidovregade 7 tv. af tømremester Carl Sofus Pedersen. Det blev Hvidovres første egentlige kommunekontor. Lejen var 250 kr. om året, inklusiv opfyring i kakkellovn og rengøring. Rummene var sparsomt indrettet med træstole, et stort mødebord, petroleumslamper, en reol, et arkivskab og et pengeskab med sognerådets protokoller og juridiske dokumenter. Et andet pengeskab til pengene fandtes hjemme hos kassereren. Der var opstillet bænke til de borgere, som fulgte sognerådets møder fra lokalet ved siden af.

Udbruddet af 1. Verdenskrig i 1914 betød nye tider for kommunerne. Krigens omfattende rationering og regulering lagde mange nye opgaver over på sognerådene. Også i Hvidovre, hvor man i 1919 flyttede kommunekontoret ind i naboeligheden, der havde tre værelser i stedet for to. Selvom pladsen stadig var trang, kunne man uddele rationeringskort, afholde rigsdagsvalg og kommunale valg.

Hvidovre Rådhus - i den gamle skole

I juni 1924 var opførelsen af den første del af Hvidovre Kommuneskole (senere Sønderkærskolen) på Hvidovrevej så langt fremme, at den kunne tages i brug efter sommeren. Skolen skulle afløse den gamle skole i Hvidovregade 24, som herefter kom til at huse kommunekontoret. Skolestuerne var ikke indrettet til kontorer, så den kommunale administration indtog i første omgang sylokalet, venteværelset og et par andre rum på 1. sal. I december 1924 var ombygningen af skolestuerne dog klar, og man rykkede kontorerne derved. På dette tidspunkt var kun 2-3 personer ansat på kommunekontoret. Således havde politimester Engelstrup også indtil 1929 en arrest

indrettet i vaskehuset.

I 1931 udvidede man med en ny tilbygning, hvor der blev indrettet kontor til pantefogeden og hjælpekasen og et bibliotek. Man anlagde også en ny have ud mod Hvidovrevej. I 1948 udvidede man yderligere med en helt ny bygning. Fra 17. juni samme år hed hele anlægget officielt Hvidovre Rådhus.

Hvidovre Rådhus - i et moderne byggeri

I 1951 var indbyggertallet vokset til 24.000, og fremvæksten af velfærdsstaten og dens mange institutioner krævede mere omfattende og effektiv administration. Da der ikke var mulighed for at udvide de eksisterende rådhusbygninger, besluttede man i stedet at opføre et helt nyt rådhus på Hvidovrevej 278, tegnet af arkitekterne Schønnemann og Brandt. Helge Schønnemann kom selv fra Hvidovre og har blandt andet også tegnet Risbjerg Kirke og Dansborgskolen.

Den 19. juni 1951 tog sognerådsformand Ole Toft Sørensen det første spadestik til det nye rådhus og 2. december 1952 blev grundstenen lagt. Hvidovre Rådhus blev ved stor festivitas indviet 19. april 1955 med besøg af Kong Frederik 9. og Dronning Ingrid. I 2015 fejrer rådhuset dermed sin 60 års fødselsdag.

Socialdemokratiet i Hvidovre

I 1906 var Hvidovre et bondesamfund, hvor arbejdsfolk ikke havde noget politisk flertal. Men samme år samlede en lille flok tilflyttere fra København sig for at stifte en socialdemokratisk forening, der skulle sikre almindelige mennesker indflydelse på deres levevilkår. Det gik langsomt fremad. Mange af tilflytterne boede i usle, hjemmebyggede sommerlysthuse, og sognerådet ville derfor ikke anerkende dem som Hvidovreborgere. De kunne ikke stemme, betale skat eller sende deres børn i skole. I mellemtiden voksede andelen af tilflyttere fra København markant. De var primært arbejdere, der stemte socialdemokratisk, og i 1925, efter at partiet havde eksisteret 19 år i Hvidovre, erobrede de magten i sognerådet. Den første socialdemokratiske sognerådsformand Carl Nielsen blev båret frem i guldstol. Han blev i 1929 afløst af "sognekongen" Arnold Nielsen, der sad indtil sin død i 1942. I 1952 fik Hvidovre en kommunalbestyrelse og sin første borgmester, socialdemokraten Ole Toft Sørensen. Socialdemokratiet har 90 års jubilæum i Hvidovre i 2015.

Kommunens kontor var fra:

1901 på Dansborggård.

1904 på Skelgård.

1909 i ejendommen Lykkens Minde, Hvidovregade 7, st. tv.

1919 samme bygning, men nu i st. th.

1924-1948 i den gamle kommuneskole på Hvidovregade 24.

1955 i et helt nyt rådhus på Hvidovrevej 278.

Indbyggertal i Hvidovre:

1909: 675

1918: 820
1928: 5765
1938: 9850
1948: 18450
1951: 25.000
2015: 52.380

This entry was posted on Tuesday, January 13th, 2015 at 10:12 am and is filed under
You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. Both
comments and pings are currently closed.